

Mads Larsen: Jeg vil gerne begynde med at gøre en Bemærkning angaaende den Sammenstilling, den højtærede Minister gjorde mellem de to Systemer, idet han i Forbindelse med det ene talte om Ejendomsforhold og i Forbindelse med det andet om Fæste. Det er efter min Mening ganske urigtigt, de er begge fuldkommen frie Ejendomsforhold, det, der er Forskellen, er den Maade, hvorpaa man afgør Købesummen for Jordlodden. I det ene Tilfælde hedder det rent formelt, at Manden køber Jordlodden og derfor betaler en Købesum; men Realiteten er den, at han kun betaler en Tiendedel, Resten erholder han som Laan af Staten. I det andet Tilfælde, efter Jordloven af 1919, svarer han Rente af den Værdi, som Købesummen repræsenterer; denne Rente svarer han til Staten, han har Skøde paa sin Ejendom, lige saa vel som Tilfældet er efter den gamle Statshusmandslov, og sidder som en lige saa fri Ejendomsbesidder som efter den nævnte Lov og — lad mig tilføje dette — tager alle Fordele ved de Forbedringer, han kan foretage paa Ejendommen baade med Hensyn til Bygninger, med Hensyn til Jordens Kultur o. s. v. Alle disse Forbedringer kan han selv høste Frugten af, baade medens han besidder Ejendommen, og naar han afhænder den. Det eneste, han ikke kan faa, er den Spekulationsgevinst, som fremkommer derved, at man, efter at han har oprettet Bruget paa et Tidspunkt, hvor Konjunkturerne er lave og Prisen paa Jorden derfor billig, kommer op paa en Højkonjunktur, som han ikke selv har bidraget til at fremkalde, men som Samfundsforholdenes Udvikling har foraarsaget.

Altsaa, fordi vi her har fundet en Brugsform, som, samtidig med at den giver Betingelser for, at Bruget kan blive tilstrækkelig stort til helt og fuldt at ernære en Familie, byder alle Betingelser for en frodig Udvikling paa Landbrugets Omraade, som ligger i en intensiv Drift og lignende, foretrækker vi Systemet i Jordloven af 4. Oktober 1919. Men vi gør det ogsaa, fordi vi finder det uforsvarligt at anvende Statens Midler paa en saadan Maade, at Enkeltmand, hvad jeg kender mange Eksempler paa fra den forløbne Dyrtdid, kan oprette et Husmandsbrug, i hvilket han selv har indskudt 6—7—800 Kr. — dette Beløb udgjorde den fordrede Tiendedel i 1907 og 1908 —, og derpaa ved Hjælp af Konjunkturer, hvis Fremkomst han ingen Fortjeneste har af, efter 10—11 Aars Forløb kan sælge sin Ejendom og stryge en ren Fortjeneste paa 15—16 000 Kr. i Lommen. Dette er ikke

nogen forsvarlig Anvendelse af Statens Midler, Statens Bidrag skulde være en Startningshjælp; Forholdet bør ikke være det, at denne Fordel kan kapitaliseres, saa at Forholdet for den næste, som overtager Bruget, bliver lige saa vanskeligt, som hvis han skal til at købe helt fra Bunden af i den frie Konkurrence.

Jeg er ganske enig i de Betragtninger, som mit Partis ærede Ordfører, Hr. Niels Frederiksen, fremsatte angaaende Virkningen af de to Jordlove. Derimod kan jeg ikke helt slutte mig til det ærede Medlem med Hensyn til de Krav, han stillede om Oplysninger til Bedømmelse af Forholdet mellem Virkningerne af de to Love. De andre to Ordførere, det ærede Medlem Hr. Ulrich og det ærede Medlem Hr. Olufson, stillede ligeledes Krav om Oplysninger. Men jeg maa give den højtærede Minister Ret i, at adskillige af disse Krav om Oplysninger ikke kan opfyldes. Dette gælder med Hensyn til Virkningerne af Loven af 6. Maj 1921. Forholdet er det, at først omkring September, efter at Amtskommissionerne vidste, hvor mange Penge der blev stillet til Raadighed til hver enkelt Amtsrådskreds, kunde de paagældende faa Meddelelse om, hvorvidt de overhovedet kunde oprette deres Brug og faa Statsstøtte dertil. Det er da givet, at de ikke kunde naa at faa bygget færdigt om Efteraaret. Derefter kom Vinteren, og som alle ved, har der i Foraaret været Arbejdsstandsning, og dette har medført, at ikke paa langt nær alle de Brug, som skulde oprettes efter Loven af 6. Maj 1921 for det første Aars Vedkommende, er bragt til Afslutning, saaledes af de kan blive afsynet, ja, det er sikkert kun en meget lille Procent af de Brug, der skulde oprettes i Aaret 1922—23, det Aar, vi nu er inde i, der overhovedet er saa vidt fremskredet, at der kan være Tale om at lade dem blive afsynet. Altsaa, for disses Vedkommende kan man ikke fremskaffe fuldt gyldigt Sammenligningsmateriale. Men adskillige Ting kan man fremskaffe. Det ærede Medlem Hr. Ulrich krævede oplyst, saa vidt jeg forstod ham, hvor store Brugene var, og hvad de havde kostet. Det første vil utvivlsomt Kommissionsformændene kunne oplyse til Punkt og Prikke, hver for sit Amts Vedkommende, lige som de ogsaa vil kunne oplyse, hvor meget Jorden har kostet. De vil ogsaa kunne oplyse, hvor meget Bygningernes Overslagssummer beløber sig til; men selve Opgørelsen kan de selvfølgelig ikke fremskaffe, før Synet er foretaget.

Jeg vil gerne sige i Tilslutning til det